

Column

Waarom u geen VVD stemt

Harry Veenendaal

aldus Van de Schepop, zeker ook binnen de vereniging. ‘We moeten daar zelf een visie op vormen, als magistraten, en er dus veel met elkaar over spreken.’

Hoewel er al druk wordt geëxperimenteerd met camera’s in de rechtszaal, zoals in NRCV televisieserie *De Rechtbank*, kan het nog verder. Moet er bijvoorbeeld een 24-uurskanaal komen waarin rechtszaken te zien zijn? Van de Schepop is niet pertinent tegen: ‘Bijna alle zittingen zijn nu ook openbaar, dus dat is het punt niet. De Rechtbank Utrecht is vrij actief aan het experimenteren in het toelaten van camera’s in de rechtszaal. Het zijn zaken waarover binnen de rechtspraak veel wordt nagedacht.’

‘Blijf weg uit het rechterlijk domein’

En dan zijn er nog de niet aflatende politieke proefballonnetjes: minimumstraffen, hogere straffen, straffen voor jongeren verdubbelen – zomaar een greep uit de plannen van politici. ‘Dat volgen wij scherp. Waar we maar kunnen willen we benadrukken: “blijf weg uit het rechterlijk domein.” Het is geen kwestie van landjepik, maar waarborgen dat de kwaliteit van rechtspraak intact blijft.’

Hoe zichtbaar de rechters mogen zijn in mediagenieke strafzaken, zo stil lijkt hun reactie op politieke plannen. ‘We zijn wel degelijk aanwezig: bijvoorbeeld door te adviseren in zulke wetsontwerpen,’ zegt Van de Schepop. Ze wijst erop dat de kracht van de NVvR is dat er veel contact is met de achterban. ‘Dat gaat dan misschien niet gepaard met veel toeters en bellen. We zijn daar vast een te beschaafde beroepsgroep voor. We willen aan de juiste tafels aanschuiven voor discussie en advies, effectief communiceren, in plaats van alleen hard te roepen.’

De NVvR werd opgericht in 1923 en is de beroepsvereniging en vakbond van officieren van justitie en rechters. Circa 75 procent van alle magistraten is lid. Ook advocaten kunnen, als zij rechter- of raadsheerplaatsvervanger zijn, lid worden van de vereniging.

Zachtjes huilend las ik het verkiezingsprogramma van de VVD. Zoals u genoegzaam bekend is, staat de advocatuur onder druk door allerlei toezichtsmaatregelen. Van een liberale partij mag je een protagonist verwachten van een volstrekt onafhankelijke advocatuur. Of op z’n minst begrip dat het aanpakken van enkele rotte appels niet ten nadele van het hele beroepsgroep mag werken. Gedreven door de jacht op het angsthazerige electoraat realiseert de VVD zich niet langer dat de scheidlijn tussen harde preventie en repressie verrassend dun is.

Om te beginnen is de tekst van het verkiezingsprogramma inconsistent. De pagina’s zijn gelardeerd met bekende mantra’s als ‘minder overheid’ en ‘tegen paternalistisch overheidstoezicht.’ De feitelijke uitwerking is tegengesteld. De VVD wil talloze nieuwe toezichthouders voor de advocatuur, woningcorporaties, financiële sector en, dit is een onalledaagse, een Europese toezichthouder die controleert of Europese wetten nutteloos zijn of niet. Wie verzint dit?

Als het aan de VVD ligt wordt verjaringstermijnen *en masse* verlengd. Kinderporno moet terecht ‘met wortel tak worden uitgerooid.’ Maar evengoed moet ‘mediation’ in het strafprocesrecht vaker worden gestimuleerd. De retoriek voor ‘keiharde’ maatregelen vindt haar pendant in de zalvende – zorgwekkende – inspanningsverplichting als het gaat om de rechtspraak. De VVD ‘zet zich blijvend in’ voor een onafhankelijke, toegankelijke en efficiënte rechtspraak. Gekozen rechters worden niet uitgesloten.

De VVD schetst een sinister juridisch landschap dat wordt geregeerd door nerveuze bangigheid. De herziening ten nadele bij – ten onrechte – vrijspraak wordt ingevoerd. Dit geldt bij valse verklaringen,

vals bewijs, verbeterde forensische onderzoekstechnieken en nieuw bewijs. De VVD kiest voor de lijn dat in beginsel beter een onschuldige gedetineerd kan zijn dan tien schuldigen op de straat. Ik geloof precies het omgekeerde.

De privatiseringsdrang krijgt een nieuwe impuls door de mogelijkheid voor particulier initiatief om gevangenis te exploiteren. Noodweer en noodweereces worden uitgebreid waarmee een inbreker *de facto* vogelvrij wordt verklaard. Aangevers mogen ook tijdens het proces anoniem blijven. Minimumstraffen worden generiek ingevoerd. Niet alleen voor moord, verkrachting en straatroof. Geweld tegen een overheidsambtenaar wordt altijd bestraft met een gevangenisstraf.

Het aantal Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA’s), een soort ordedienst, wordt uitgebreid. Zij krijgen vergaande bevoegdheden in termen van het dragen van pepperspray, handboeien en het verbaliseren van u en mij. Bovendien worden politietaken uitbesteedt aan particuliere beveiligingsbedrijven. Alles om dat de politie dan aan het ‘echte politiewerk’ toekomt.

Ik vrees dat de middelen die de VVD inzet voor een veiliger samenleving erger zijn dan de kwaal. Een door agressieve particuliere beveiligers en/of BOA’s gedomineerd straatbeeld, gesteund door repressief rechtssysteem is vele malen erger dan een sudderend angstgevoel. Het is curieus dat een eminent advocaat als Benk Korthals zijn naam onder zo’n reactionair, oudmodisch verkiezingsprogramma plaatst. Maar goed. U vraagt of de SP een alternatief is? Ik verwijs kortheidshalve naar de definitie van ‘witteboordencriminaliteit’ in het verkiezingsprogramma: ‘vorm van criminaliteit gepleegd door mensen met een hoge sociale status, zoals advocaten’. Nee dus. Ik wens u wijsheid op 12 september 2012.